

“Чи не абсурд сьогодні в Україні захищати українську книжку, бібліотеку, театр, кіно?”

ГАРЯЧА ТЕМА

РЕЙДЕРИ КНИГ НЕ ЧИТАЮТЬ

1 лютого цього року в Публічній бібліотеці імені Лесі Українки відбулася прес-конференція з приводу виселення відділу нових комп'ютерних технологій з приміщення на вул. Артема, 77, що розташоване у відомчому будинку ВАТ “Укргазпроект”. Незважаючи на звернення до керівництва правління ВАТ “Укргазпроект”, Секретаріату Президента України, Київської міської держадміністрації, Головного управління культури і мистецтв КМДА з проханням проділити угоду на оренду приміщення, дійшло до Господарського суду м. Києва. 11 березня ц. р. суддя О. М. Ярмак без участі представників колективу бібліотеки, порушуючи Указ Президента України № 157/2008 “Про невідкладні заходи щодо розвитку міста Києва”, прийняла рішення про виселення бібліотеки.

Виселення відділу автоматизації призупинить діяльність усіх відділів обслуговування, паралізує роботу електронних баз на фонди всіх публічних бібліотек міста, унеможливить доступ до електронного каталогу, що працює в мережі Інтернет цілодобово.

Рішення Господарського суду бібліотека оскаржила, але ситуація суттєво не змінилася, і 4 квітня відбулася ще одна прес-конференція, щоб залучити якнайбільше засобів інформації та всіх, хто може і хоче захистити бібліотеку.

Володимир Сорока, представник міжнародного руху НАБАТ 2020 (Національна Асамблея Благодійних Асоціацій та Товариств): “Ситуація навколо Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки змінилася, але не на краще. Міжнародний рух НАБАТ 2020 разом з Міжнародним медіа-рухом “Чисті канали” створив спеціальну незалежну журналістську ініціативу “Укрсоцмедіа”. Вона має на меті консолідувати сили медіа-простору, журналістів та незалежні громадські організації, які опікуються культурно-освітніми та духовними осередками України: Комітет порятунку культурного середовища Києва “Культура проти вандалізму”, громадянська мережа “Опора”, Асоціація книговидавців та книгорозповсюджувачів, громадська організація “Збережи старий Київ”. Ми залучаємо журналістів не просто до захисту окремої бібліотеки, а до захисту потребують дуже багато осередків, які гинуть”.

Людмила Ковальчук, директор Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки: “Хочу подякувати всім за небайдужість до бібліотеки і ситуації, що склалася навколо неї. Сьогодні бібліотека працює на високих інформаційних технологіях. Це підтримка нашої міської влади, а також грантів, що ми одержали, беручи участь у конкурсах вітчизняних та міжнародних благодійних

фондів. Сьогодні всі місця працівників автоматизовано, з 1992 року бібліотека має вихід в Інтернет, надає ці послуги безплатно. Ми також зацікавлені представити Україну в світовому просторі, тому наша бібліотека другою після бібліотеки ім. В. Вернадського виставила зведений електронний каталог книг публічних бібліотек Києва.

Наша бібліотека виконує особливі функції: вона — центральна книгозбірня, комплектує книжкові фонди всіх бібліотек для дорослих. У нас створено пошукову систему високого рівня до цих фондів, опрацьовуються періодичні видання. Тому наші користувачі — студенти, учні початкових класів, бізнесмени, ділові люди, політики тощо. Надавати користувачам доступ до інформаційних ресурсів — наше призначення.

З 2000 року бібліотека впроваджує нові комп'ютерні технології в усі підвідомчі нам бібліотеки для дорослих.

Крім книжок і журналів, всі відділи надають доступ до електронної бази українських, російських та англійських повнотекстових журналів. У нас є повна база законодавчих актів України — закони, укази Президента, постанови уряду. Всіма новими технологіями та послугами керує відділ автоматизації бібліотечних процесів. Саме він працює в приміщенні відомчої організації — колишнього інституту “Союзгазпроект”. В архіві ми знайшли, що на етапі проектування цього будинку на вулиці Артема, 77 на першому поверсі планували бібліотеку. Протягом 43 років, відколи я тут працюю, бібліотека розташовувалася під дахом цього інституту. Право на поселення надавала міська влада. Але 1996 року це відомство (інститут “Укргазпроект”) приватизувало своє приміщення, включивши площу бібліотеки, не попередивши про це нас. Стаття 5 Закону України “Про приватизацію державної власності” передбачає, що якщо в приміщенні розташовано кілька організацій і його приватизують, то або все приміщення слід передати в господарське управління, або в управління комунального майна міста, або вони надалі заключають угоду про довгострокову оренду.

Міська влада та Головне управління культури обрали такий вихід — продовжити оренду на 8 років. Коли термін закінчився, вони зажадали

15 доларів за квадратний метр. Три роки тому ми витримали дуже тяжку боротьбу, адже бюджетна організація таких грошей не має. Постанова уряду регламентує оплату 1 грн. на рік за будь-яке приміщення, бо ми — неприбуткова організація, яка надає послуги безплатно.

Минуло три роки, ВАТ переходить у руки власника з Росії. Нас попередили, що маємо звільнити приміщення. Але зробити цього не можемо і не маємо куди переносити бібліотеку. 30 січня нас відвідали рейдери, хотіли вибити двері у відділі автоматизації. Від них ми захистилися, викликавши міліцію. А перед цим голова наглядової ради ВАТ “Укргазпроект” Оксана Мусієнко сказала, що їй немає про що зі мною говорити. З 1974 року ніхто таких заяв не робив.

Ми звернулися до Секретаріату Президента. Є доручення Віктора Балоги Турчинову перевірити правильність приватизації, він у свою чергу доручив це Фонду державного майна. У Києві цей фонд очолює В. Збуржинський, і ця ситуація його дратує, бо з його згоди було порушено Закон України “Про бібліотеки і бібліотечну справу”. Стаття 14 Закону стверджує, що якщо приміщення, в якому працює бібліотека, приватизується, то орган, який приймає рішення про приватизацію, має збудувати бібліотеці приміщення або надати інше. Та фонд ніколи не визнає того, що приватизацію провели незаконно.

Ми звернулися до Президента, Прем'єр-міністра, а потім дізналися, що “Укргазпроект” подав позов до суду. Почали шукати захисту. Захистити наші інтереси погодився адвокат Андрій Федур. Оскільки не планували коштів на захист, ми попросили перенести суд з 11 березня на квітень. Але 11 березня без нашої участі суддя Оксана Ярмак одноосібно прийняла рішення про виселення бібліотеки. Ми оскаржили його в Апеляційному суді Києва і чекаємо на його рішення.

За порадою нашого адвоката ми звернулися до Генеральної прокуратури України, прокуратури Києва, міської голови. На попередній прес-конференції був секретар Київради Олександр Довгий, він також сприяє нам.

Але закон захищає не наші права, а права власника. Тим часом прийнято рішення Київради включити будівництво приміщення бібліотеки в програму розвитку бібліо-

течної справи в м. Києві. Землю поки що не виділено. Ми не можемо погодитися на виселення відділу, адже там дуже багато техніки. Питання існування у світовому просторі такого каталогу — це вже питання не суто бібліотечне, а політичне, бо Україна представляє свою культуру.

Генеральний прокурор доручив прокуророві міста, а той — прокуророві Шевченківського району до 15 квітня здійснити перевірку правильності приватизації.

На жаль, виселення нашої бібліотеки — непоодинокий випадок. У тому, що робила наша бібліотека, брали участь міжнародні фонди, Посольство США в Україні, фонд “Відродження”, інші благодійні організації”.

Олександр Афонін, президент Асоціації книговидавців та книгорозповсюджувачів: “Тим, хто прийшов до влади і розпродує Україну, байдуже, що буде з нами. Вони живуть сьогоднішнім днем. Це люди, які прийшли вхопити і втекти, їм не потрібно ні наше минуле, ні сьогодення, ні майбутнє. У величезному місті не знайти приміщення — абсурд. Обертаючи мільярди гривень, влада не має ко-

пійки для того, щоб забезпечити пристойне існування єдиної ланки, яка несе культуру і духовність. Чому бібліотечні працівники змушені ходити по судових інстанціях і щось доводити? Чи не абсурд сьогодні в Україні захищати українську книжку, бібліотеку, театр, кіно?”

Ми не залишимо напризволяще жодного культурного осередку в Києві. Як член Національної ради з питань культури та духовності при Президентові порушу це питання на засіданні ради з офіційним зверненням до Президента прийняти політичне рішення, бо воно йде в річищі потреб нашої держави й української нації.

Якщо бібліотеку закриють і книжки заберуть, то сотні тисячі людей не дійдуть до тієї доброї мудрої книги, а отже, втрачатимуть душу. Людина без душі — це клієнт пекла. Дуже хочеться, щоб наша влада усвідомила, що книга — це не просто папірці, вклеєні в корінець і обкладинку, а духовна, моральна цінність”.

Підготувала
Марія СКРИННИК
Фото
Ганни ОБОРСЬКОЇ